

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2011/115

Karar Sayısı:2012/177

Karar Günü:8.11.2012

R.G. Tarih-Sayı:26.07.2013-28719

İPTAL DAVASINI AÇAN : Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri M. Akif HAMZAÇEBİ ve Emine Ülker TARHAN ile birlikte 117 milletvekili

İPTAL DAVASININ KONUSU : 22.8.2011 günlü, 651 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin:

A- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 27., 28, 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40. ve 41. maddeleri ile eki (1) ve (2) sayılı listenin,

B- 1- 4. maddesiyle 3.6.2011 günlü, 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 21. maddesine eklenen (2) numaralı fıkranın,

2- 8. maddesiyle değiştirilen 17.7.1963 günlü, 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendinin birinci cümlesindeki *"ve/veya özel sektörde"* ibaresinin,

3- 11. maddesiyle 278 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 11'in,

4- 31. maddesiyle değiştirilen 13.8.1993 günlü, 497 sayılı Türkiye Bilimler Akademisinin Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 3. maddesinin birinci fıkrasının, *'Aslî ve Asosye üye sayısı, her birinden yüzelli olmak üzere toplam üçyüzdür.'* biçimindeki ikinci cümlesinin,

5- 32. maddesiyle değiştirilen 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5. maddesinin;

a- Birinci fıkrasının, *'Aslî ve Asosye üyelerin, üçte biri Bakanlar Kurulu, üçte biri Yükseköğretim Kurulu ve üçte biri Aslî üyeler tarafından seçilir.'* biçimindeki birinci cümlesinin,

b- Üçüncü fıkrasının, *'Aslî üyelik altmışyedi yaşına kadar sürer.'* biçimindeki birinci cümlesinin,

6- 33. maddesiyle değiştirilen 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının, *'Akademi Genel Kurulu, Asli ve Asosye üyelerden oluşur.'* biçimindeki birinci cümlesinin,

7- 37. maddesiyle değiştirilen 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 11. maddesinin birinci fıkrasının, *'Akademi Başkanı, Asli üyeler arasından müsterek kararla üç yıl*

için atanır. Aynı kişi iki dönemden fazla başkanlığa atanamaz.' biçimindeki birinci ve ikinci cümlelerinin,

8- 38. maddesiyle 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Geçici Madde 3'ün ve Geçici Madde 4'ün,

9- 40. maddesinin,

Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6., 7., 27., 87., 91., 127., 128., 130., 133. ve 135. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi istemidir.

II- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenen Kanun Hükmünde Kararname Kuralları

22.8.2011 günlü, 651 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin, iptali istenen kuralları, eki (1) ve (2) sayılı listeleri şöyledir:

MADDE 1- 3/6/2011 tarihli ve 639 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına (i) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiş ve mevcut bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

'j) Eğitim, Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı.

k) Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı.'

MADDE 2- 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) ve (k) bentleri, 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (ç) bentleri ile 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan 'yayın hizmetlerini yürütmek,' ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 3- 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 18 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

Eğitim, Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı

MADDE 18/A- (1) *Eğitim, Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:*

a) *Bakanlığın görev alanına giren konularda görsel, işitsel ve yazılı dokümanların basım ve yayımını yapmak veya yaptırmak.*

b) *Eğitim amacıyla Bakanlığın görev alanıyla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi toplamak, değerlendirmek, yayımlamak, film, slayt, fotoğraf ve benzeri belgeleri hazırlamak veya hazırlatmak, bu konulara ilişkin arşiv, dokümantasyon ve kütüphane hizmetlerini yürütmek.*

c) *Bakanlığın görev alanına giren konularda her türlü eğitim faaliyetini yapmak veya yaptırmak.*

ç) *Bakanlığın görev alanına giren alanlarda yapılacak yayınlar hakkında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlarla işbirliği yapmak.*

d) *Çiftçi eğitimi, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini yürütmek.*

e) *Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.*

Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı

MADDE 18/B- (1) *Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:*

a) *Bakanlık projelerinin Bakanlık bilişim altyapısına uygun olarak tasarlanmasını ve uygulanmasını sağlamak, teknolojik gelişmeleri takip etmek, bilgi güvenliği ve güvenilirliği konusunun gerektirdiği önlemleri almak, politikaları ve ilkeleri belirlemek, kamu bilişim standartlarına uygun çözümler üretmek.*

b) Bakanlığın bilgi işlem hizmetlerini yürütmek.

c) Bakanlığın internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları ile ilgili teknik çalışmaları yapmak.

ç) Bakanlık hizmetleriyle ilgili bilgileri toplamak ve ilgili birimlerle işbirliği içinde veri tabanları oluşturmak.

d) Bakanlığın mevcut bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işleri yürütmek, haberleşme güvenliğini sağlamak ve bu konularda görev üstlenen personelin bilgi teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak düzenli şekilde hizmet içi eğitim almalarını sağlamak.

e) Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.'

MADDE 4- 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 21 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

'(2) Bakanlık Müşavirleri, Bakanın uygun göreceği merkez veya taşra teşkilatına ait birimlerde çalıştırılabilir.'

MADDE 5- 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin 'Hizmet Birimleri' başlıklı sütununa 12 nci sıradan sonra gelmek üzere aşağıdaki sıralar eklenmiş ve mevcut sıralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

'13) Eğitim, Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı

14) Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı'

MADDE 6- 17/7/1963 tarihli ve 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanunun 1 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

'Bu Kanunun uygulanmasında;

a) *Bakanlık: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığını,*

b) *Bakan: Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanını,*

c) *Başkan: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Başkanını,*

ifade eder.'

MADDE 7- 278 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan 'ülke ekonomisine' ibaresinden sonra gelmek üzere ', sınaî' ibaresi eklenmiştir.

MADDE 8- 278 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci paragrafı, aynı fıkranın (a), (b) ve (c) bentleri ile (d) bendinin (4) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Bilim Kurulu, ondört üye ile Başkan ve iki Başkan Yardımcısı dâhil onyediden oluşur. Bilim Kurulu, Kurumun en üst karar organıdır. Başkan, Kurumun ve Bilim Kurulunun Başkanıdır. Bilim Kurulunun toplantı ve karar yeter sayısı dokuzdur. Bilim Kurulu üyelerinin seçim usûlü, seçim süreci, görev süresi ile Bilim Kurulunun görev ve yetkileri aşağıda gösterilmiştir.

a) *Üyelerin seçimi:*

1) *Bilim Kurulunun sekiz üyesi, bilimsel ve teknolojik alanlarda eser, araştırma ve buluşlarıyla temayüz etmiş ve/veya araştırma ve teknoloji yönetimi konusunda yetkinliği bulunan, bilimsel ve teknolojik sistem, kurum ve birimleri başarı ile kurmuş ve/veya yönetmiş olanlar arasından belirlenir. Bu üyelerin; mühendislik ve teknik bilimler alanından bir, fen bilimleri veya sağlık bilimleri alanından bir, sosyal ve beşerî bilimler alanından bir olmak üzere üçü Yükseköğretim Kurulu Genel Kurulu tarafından; mühendislik ve teknik bilimler alanından bir, fen bilimleri veya sağlık bilimleri alanından bir, sosyal ve beşerî bilimler alanından bir olmak üzere üçü Bilim Kurulu tarafından; mühendislik ve teknik bilimler alanından bir, fen bilimleri veya sağlık bilimleri alanından bir olmak üzere ikisi TÜBA tarafından her bir alan için boş kontenjan sayısının iki katı önerilen aday arasından Bakanın teklifi üzerine Başbakan tarafından seçilir.*

2) *Bilim Kurulunun altı üyesi, lisans öğreniminden sonra kamu kurum ve kuruluşlarında ve/veya özel sektörde en az on yıl deneyim sahibi olmuş, mesleğinde temayüz etmiş ve üstün*

nitelikli hizmetleriyle tanınmış kişiler arasından belirlenir. Bu üyelerin ikisi Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, dördü Bakanlık tarafından her bir boş kontenjan sayısının iki katı önerilen aday arasından, Bakanın teklifi üzerine Başbakan tarafından seçilir.

3) Başkanın ve Başkan Yardımcılarının, Bilim Kurulu üyeleri arasından seçilmesi hâlinde, boşalan Bilim Kurulu üyeliği için aynı kontenjandan (1) veya (2) numaralı alt bentlerde belirlenen usûle göre yeni üye seçilir. Herhangi bir sebeple boşalan üyelikler için de aynı usûle göre yeni üye seçilir.

b) Seçim süreci:

1) Bilim Kurulu üyelerinin görev sürelerinin dolmasına en geç iki ay kala, herhangi bir sebeple üyeliğin boşalması hâlinde ise boşalma tarihinden itibaren en geç iki ay içinde yeni üyelerin seçilmesi gerekir. Boşalan veya boşalacak üyeliğin (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerine göre Yükseköğretim Kurulu veya Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği kontenjanına ait olması hâlinde, Bakanlık anılan kurumlardan otuz gün içinde boşalan veya boşalacak olan üyelik için belirleyecekleri adayların sunulmasını ister. Üye adaylarının Bilim Kurulu veya TÜBA tarafından belirlenmesinin gerektiği hâllerde, boşalan veya boşalacak olan üyelik için otuz gün içinde Bilim Kurulu veya TÜBA üye adaylarını belirleyerek Başbakana önerilmek üzere Bakana sunar. Başbakan, boş olan her bir üyelik için önerilen iki aday arasından birini Bilim Kurulu üyesi olarak seçer.

2) Yükseköğretim Kurulu, TÜBA veya Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından süresi içinde herhangi bir sebeple uygun nitelik veya sayıda aday gösterilmemesi durumunda Bakanlık, Bilim Kurulundan on gün içinde bu kontenjanlar için öngörülen nitelikleri taşıyan kişiler arasından üye adaylarının belirlenmesini ister. Bilim Kurulu tarafından süresi içinde bu kontenjanlara uygun nitelik veya sayıda aday gösterilmediği takdirde, Bakan re'sen söz konusu her bir boş üyelik için bu kontenjanlar için öngörülen nitelikleri taşıyan ikişer aday belirleyerek Başbakana sunar.

3) Bilim Kurulu tarafından kendi kontenjanları için süresi içinde herhangi bir sebeple uygun nitelik veya sayıda aday gösterilmemesi durumunda, Bakan re'sen söz konusu her bir boş üyelik için öngörülen nitelikleri taşıyan ikişer aday belirleyerek Başbakana sunar.

c) Görev süresi:

1) Bilim Kurulu üyelerinin görev süresi üç yıldır. Üyeler en çok iki dönem için bu göreve seçilebilir. Başkan ve Başkan Yardımcılarının bu görevleri sona erdiğinde Bilim Kurulu üyelikleri de sona erer.

2) Bilim Kurulunun olağan toplantılarına yıl içinde toplam dört defa veya üst üste üç defa katılmayan üyelerin üyelikleri, Bilim Kurulu kararıyla düşürülür. Bu üyelerden boşalan üyeliklere bu maddede belirtilen usûllere göre seçim yapılır. Bu suretle seçilen üyelerin görev süresi de üç yıldır.'

'4) Başkanın teklifi üzerine, merkez başkanlarını ve Başkanlığa doğrudan bağlı enstitü müdürlerini atamak.'

MADDE 9- 278 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, sekizinci ve dokuzuncu fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, altıncı fıkrasına aşağıdaki bent ve aynı maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

'Başkanlık; Başkan ve dört Başkan Yardımcısı ile Genel Sekreterden oluşur.

Başkan, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde belirtilen nitelikleri taşıyanlar arasından müşterek kararla atanır.

Başkanın atama sürecine, Başkanın görev süresinin dolmasına en geç iki ay kala başlanır. Başkanlığın herhangi bir sebeple boşalması hâlinde, boşalma tarihinden itibaren en geç iki ay içinde atama süreci tamamlanır.

Başkanın görev süresi üç yıldır. Bir kişi en çok iki dönem için Başkanlığa atanabilir.

Başkanın geçici olarak görevde bulunmadığı hâllerde, görevlendireceği bir Başkan Yardımcısı Başkanlığa vekâlet eder. Başkanlık görevinde boşalma olması hâlinde yeni Başkan atanıncaya kadar, Bilim Kurulu üyesi olan bir Başkan Yardımcısı, Bilim Kurulu Başkan Vekili ve Kurum Başkan Vekili olarak görev yapmak üzere Bakan tarafından görevlendirilir.'

'Başkan Yardımcıları Başkana yardımcı olmak üzere, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) veya (2) numaralı alt bentlerinde belirtilen niteliklere sahip kişiler veya Bilim Kurulu üyeleri arasından, Başkanın önerisi ve Bakanın teklifi üzerine Başbakan tarafından atanır. Başbakan, Başkan Yardımcılarından ikisini Bilim Kurulu Üyesi olarak seçer. Başkan Yardımcıları, Başkan tarafından verilen görevleri yapmakla yükümlüdür.

Genel Sekreter, Kurumun idarî ve malî işleri ile diğer destek hizmetlerinin yürütülmesiyle görevli olmak üzere, memuriyete atanabilme genel şartlarına sahip, en az dört yıllık lisans eğitimi veren yükseköğretim kurumlarından veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmuş ve en az on yıl kamu görevi yapmış kişiler arasından Başkanın teklifi üzerine Bakan tarafından atanır.'

'i) Araştırma merkezi başkanının teklifi üzerine, araştırma merkezine bağlı enstitü müdürlerini atamak.'

'Başkan Yardımcıları ile Genel Sekreter, Başkanın görev süresi ile sınırlı olmak üzere görev yapar. Ancak, bunlar Başkan Yardımcılıklarına ve Genel Sekreterliğe yeni atama yapılınca kadar görevlerine devam eder.

Başkanın ve Başkan Yardımcılarının Bilim Kurulu üyeleri arasından atanması durumunda, Bilim Kurulu üyeliğinde geçen süre, görev sürelerinin tespiti dikkate alınmaz.'

MADDE 10- 278 sayılı Kanunun 22 nci maddesinde yer alan 'her türlü kamu idare ve kurumlarından' ibaresi 'kamu kurum ve kuruluşları ile vakıf yükseköğretim kurumları dâhil, tüm yükseköğretim kurumlarından', 'her türlü kamu idare ve kurumları' ibaresi 'kurum ve kuruluşlar' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- 278 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

'GEÇİCİ MADDE 11- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan Başkanın görevi, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte sona erer.

Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan Başkan Yardımcıları ile Genel Sekreterin görevi, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte sona erer. Bunlar, Başkan Yardımcılıklarına ve Genel Sekreterliğe yeni atama yapılınca kadar görevlerine devam eder.

GEÇİCİ MADDE 12- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç onbeş gün içinde, bu Kanun Hükmünde Kararname ile 4 üncü maddeye göre yeni oluşturulan veya üye sayısı artırılan Bilim Kurulu kontenjanları için 4 üncü ve 5 inci madde hükümlerine göre Bilim Kurulu üyeleri seçilir. Bilim Kurulu üye sayısı 4 üncü maddenin birinci fıkrasının birinci paragrafında belirtilen sayıya düşünceye kadar, Bilim Kurulunun toplantı ve karar yeter sayısı, toplantı tarihindeki üye tam sayısının salt çoğunluğudur.'

MADDE 12- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

a) 36 ncı maddesinin 'ORTAK HÜKÜMLER' başlıklı bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendine 'Savunma Sanayii Uzman Yardımcıları,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcıları,' ibaresi ve 'Savunma Sanayii Uzmanlığına,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Basın ve Enformasyon Uzmanlığına,' ibaresi,

b) 152 nci maddesinin 'II-Tazminatlar' kısmının 'A- ÖZEL HİZMET TAZMİNATI' bölümünün (i) bendine 'Gıda, Tarım ve Hayvancılık Uzmanları' ibaresinden sonra gelmek üzere ', Basın ve Enformasyon Uzmanları,' ibaresi,

c) Eki (I) sayılı ek gösterge cetvelinin 'I- GENEL İDARE HİZMETLERİ SINIFI' bölümünün (h) bendine 'Savunma Sanayii Uzmanları,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Basın ve Enformasyon Uzmanları,' ibaresi,

eklenmiştir.

MADDE 13- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun geçici 32 nci maddesinin son fıkrasına üçüncü cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

'190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname kapsamında yer almayan kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlardan isteyenlerin kurumlarınca atanması durumunda ise kurumun statüsüne uygun olarak atama yapılan sayı kadar araştırmacı unvanlı kadro başka bir işleme gerek kalmaksızın kurumun kadrolarına eklenir.'

MADDE 18- 8/6/1984 tarihli ve 231 sayılı Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan 'Devlet Bakanı' ibaresi 'Başbakan Yardımcısı', 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan 'Devlet Bakanının' ibaresi 'Başbakan Yardımcısının' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 19- 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

'd) Tercüme Dairesi Başkanlığı.'

MADDE 20- 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 10 uncu maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

'Tercüme Dairesi Başkanlığı:

MADDE 10/A- Tercüme Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Başbakanlık ve gerektiğinde bakanlıkların tercüme taleplerini doğrudan ya da hizmet alımı yoluyla karşılamak,

b) Hükümet faaliyetlerinin ve yapılan hizmetlerin dış kamuoyuna duyurulması için hazırlanan metinlerin talep edilen dillerde çevirisini yapmak,

c) Türkiye'nin tanıtılması amacıyla ihtiyaç duyulan dillerde yayınlar hazırlamak,

d) Genel Müdürlükçe verilecek benzeri görevleri yapmak.'

MADDE 21- 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesinin birinci fıkrasının mülga (b) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

'b) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı.'

MADDE 22- 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin mülga 13 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

'Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı:

MADDE 13- Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kanunun 15 inci maddesi ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve malî hizmetler birimlerine verilen görevleri yerine getirmek,

b) Genel Müdürlükçe verilecek benzeri görevleri yapmak.'

MADDE 23 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'a) İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı,

b) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı,'

MADDE 24- 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 15 inci maddesinin başlığı 'İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı' ve birinci fıkrasında yer alan 'Personel Şubesi Müdürlüğünün' ibaresi 'İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığının' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 25- 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 16 ncı maddesinin başlığı 'Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı' ve birinci fıkrasında yer alan 'İdari ve Mali İşler Müdürlüğünün' ibaresi 'Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığının' şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 26- 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Yurtdışı teşkilatı kadrolarına yapılacak atamalara ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe hazırlanan yönetmelikle belirlenir. Yurtdışı teşkilatına atanacak personel, Genel Müdürün başkanlığında, Genel Müdür Yardımcıları ile Genel Müdürün görevlendireceği bir Daire Başkanı ve İnsan Kaynakları Dairesi Başkanından oluşan Yurt Dışı Sürekli Görev Personel Seçim Komisyonunca yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun olarak seçilir. Yurtdışı teşkilatı kadrolarına gerektiğinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 59 uncu maddesine göre atama yapılabilir. Ancak bu şekilde atanmış olmak, kamu kurum ve kuruluşlarında herhangi bir pozisyon, kadro veya statüde çalışma açısından kazanılmış hak teşkil etmez.'

MADDE 27- 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 1 inci maddesinin birinci fıkrasına 'daire başkanı' ibaresinden sonra gelmek üzere ', basın ve enformasyon uzmanı, mütercim, basın ve enformasyon uzman yardımcısı' ibaresi eklenmiştir.

MADDE 28- 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

'Geçici görevlendirme ve çalışma grupları:

EK MADDE 2- 8/6/1984 tarihli ve 217 sayılı Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinde sayılan kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlar kurumlarının muvafakatiyle aylık, ödenek, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımları kurumlarınca ödenmek kaydıyla geçici olarak Genel Müdürlükte görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilen personelin Genel Müdürlükte geçen hizmet süreleri mesleki kıdemlerinden sayılır. Bunların terfileri başkaca bir işleme gerek kalmaksızın kurumlarınca yapılır.

Genel Müdürlük, görev alanına giren konularla ilgili olarak çalışmalarda bulunmak üzere diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları, özel sektör temsilcileri ve konu ile ilgili uzmanların katılımı ile çalışma grupları oluşturabilir.

Basın ve Enformasyon Uzmanlığı

EK MADDE 3- Genel Müdürlük, görev alanına giren konularda çalıştırılmak üzere Basın ve Enformasyon Uzmanı ile Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcısı istihdam edebilir.

Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcılığına atanabilmek için 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan genel şartlara ek olarak aşağıdaki şartlar aranır:

a) Hukuk, siyasal bilgiler, iktisadi ve idari bilimler, iletişim, işletme ve iktisat fakülteleri ve en az dört yıllık eğitim veren yükseköğretim kurumlarının mütercim-tercümanlık bölümleri ile yönetmelikle belirlenen diğer fakülte ve bölümlerden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak.

b) Yapılacak yarışma sınavında başarılı olmak.

Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcılığına atananlar, en az üç yıl çalışmak ve istihdam edildikleri birimlerce belirlenen konularda hazırlayacakları uzmanlık tezinin, oluşturulacak tez jürisi tarafından kabul edilmesi kaydıyla, yapılacak yeterli sınavına girmeye hak kazanır. Süresi içinde tezlerini sunmayan veya tezleri kabul edilmeyenlere tezlerini sunmaları veya yeni bir tez hazırlamaları için altı ayı aşmamak üzere ilave süre verilir. Yeterlik

sınavında başarılı olanların uzman kadrolarına atanabilmeleri, Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavından asgarî (C) düzeyinde veya dil yeterliği bakımından buna denkliği kabul edilen ve uluslararası geçerliliği bulunan başka bir belgeye yeterlik sınavından itibaren en geç iki yıl içinde sahip olma şartına bağlıdır. Sınavda başarılı olamayanlar veya sınava girmeye hak kazandığı halde geçerli mazereti olmaksızın sınav hakkını kullanmayanlara, bir yıl içinde ikinci kez sınav hakkı verilir. Verilen ilave süre içinde tezlerini sunmayan veya ikinci defa hazırladıkları tezleri de kabul edilmeyenler, ikinci sınavda da başarı gösteremeyen veya sınav hakkını kullanmayanlar ile süresi içinde yabancı dil yeterliği şartını yerine getirmeyenler, Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcısı unvanını kaybeder ve Genel Müdürlükte durumlarına uygun kadrolara atanır.

Basın ve Enformasyon Uzmanı ile Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcılarının mesleğe alınma, eğitim, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavına ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.'

MADDE 29- 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

'Basın ve Enformasyon Uzmanlığına atanma

GEÇİCİ MADDE 9- Mesleğe özel yarışma sınavı ile girmiş ve belirli süreli meslek içi eğitimden sonra özel bir yeterlik sınavı sonunda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinin 'ORTAK HÜKÜMLER' başlıklı bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendinde belirtilen kadrolara atanmış olanlar ile en az doktora diplomasına sahip öğretim elemanları, kırk yaşından gün almamış olmak ve Basın ve Enformasyon Uzmanı olabilmek için öngörülen yabancı dil şartını taşımak kaydıyla, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde Genel Müdürlüğün bağlı olduğu Bakan tarafından Basın ve Enformasyon Uzmanı olarak atanabilir. Bu şekilde atanacakların sayısı otuzu geçemez.

Kadro değişiklikleri

GEÇİCİ MADDE 10- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl süreyle 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesindeki sınırlamalara bağlı olmaksızın bu Kanun Hükmünde Kararname ile Genel Müdürlük için ihdas edilen kadrolarda derece değişikliği yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Mevcut personel

GEÇİCİ MADDE 11- Genel Müdürlüğe ait olup, bu Kanun Hükmünde Kararname ile iptal edilen kadrolarda bulunanlar, başka bir işleme gerek kalmaksızın Şube Müdürü kadrosuna atanmış sayılır.'

***MADDE 30-** 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvelin 'Ana Hiz. Birimleri' başlıklı sütununa '4. Tercüme Dairesi Başkanlığı' sırası eklenmiş, 'Danışma Bir.' başlıklı sütununun mülga 2 nci sırası '2. Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı' şeklinde yeniden düzenlenmiş ve 'Yardımcı Birimler' başlıklı sütununun 1 inci ve 2 nci sıraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.*

'1. İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı

2. Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'

***MADDE 31-** 13/8/1993 tarihli ve 497 sayılı Türkiye Bilimler Akademisinin Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.*

'Aslî ve Asosye üye sayısı, her birinden yüzelli olmak üzere toplam üçyüzdür.'

***MADDE 32-** 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.*

'MADDE 5- Aslî ve Asosye üyelerin, üçte biri Bakanlar Kurulu, üçte biri Yükseköğretim Kurulu ve üçte biri Aslî üyeler tarafından seçilir.

Aslî üyeler tarafından seçilecek Aslî, Asosye ve Şeref üyeleri için; bir Aslî üye tarafından Akademi Konseyine yazılı olarak başvurulması ve aday gösterilen kişinin, aday gösteren üye dışında iki Genel Kurul üyesi tarafından da yazılı olarak desteklenmesi gerekir. Adaylık, Akademi Konseyi tarafından kabul gördükten sonra Genel Kurulun onayına sunulur.

Aslî üyelik altmışyedi yaşına kadar sürer. Yaş haddi nedeniyle Aslî üyelik statüsü sona eren üyeler, otomatik olarak Şeref üyesi olurlar. Asosye üyeler üç yıl için seçilirler. Asosye üyelik süresi toplam en çok dokuz yıldır.'

***MADDE 33-** 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.*

'Akademi Genel Kurulu, Aslî ve Asosye üyelerden oluşur.'

MADDE 34- 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bentler eklenmiştir.

'b) Aslî üyeler tarafından önerilecek üyelikleri karara bağlamak,'

'd) Akademi Konseyinin temel bilimler alanında enstitü kurulmasına veya kaldırılmasına ilişkin önerilerini karara bağlamak.

e) TÜBİTAK Bilim Kurulu için önerilecek adayları belirlemek.'

MADDE 35- 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'MADDE 9- Akademi Konseyi, Genel Kurulca üç yıl için seçilen on Aslî üye ile Akademi Başkanından oluşur. Aslî üyelerle birlikte aynı usûle göre aynı sayıda yedek üyeler de seçilir. Görev süreleri dolan üyeler en fazla bir dönem daha yeniden seçilebilir. Konsey üyeliğinin herhangi bir sebeple boşalması hâlinde boşalan üyeliğe, kalan süreyi tamamlamak üzere yedek üye davet edilir.'

MADDE 36- 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiş, aynı fıkranın (b) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

'e) Temel bilimler alanında enstitü kurulmasını veya kaldırılmasını önermek,

f) Kurulmasına karar verilen enstitülerin malî yönden desteklenmesine karar vermek.'

MADDE 37- 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 11 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Akademi Başkanı, Aslî üyeler arasından müşterek kararlar üç yıl için atanır. Aynı kişi iki dönemden fazla Başkanlığa atanamaz.'

MADDE 38- 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

'GEÇİCİ MADDE 3- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan Başkan ve Akademi Konseyi asıl ve yedek üyelerinin görevi,

a) Seçilmiş oldukları tarih itibarıyla görev sürelerinin üç yılı aşması hâlinde bu Kanun Hükmünde Kararnamenin yürürlüğe girdiği tarihte,

b) Seçilmiş oldukları tarih itibarıyla görev sürelerinin üç yılı aşmaması hâlinde, üç yıllık sürenin dolduğu tarihte,

sona erer. Başkan ve Akademi Konseyi üyeleri, yeni Başkan ve Akademi Konseyi üyeleri atanıncaya kadar görevine devam eder.

GEÇİCİ MADDE 4- Aslî üyeler tarafından seçilecek Aslî üye sayısı 3 üncü maddenin birinci fıkrasında yer alan sayıya ininceye kadar anılan kontenjandan üye seçimi yapılmaz.'

MADDE 39- Ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvellerin ilgili bölümlerine eklenmiş ve ekli (2) sayılı listede yer alan kadrolar iptal edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki cetvellerin ilgili bölümlerinden çıkarılmıştır.

MADDE 40- Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 41- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.'

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU : GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

<i>Sınıfı</i>	<i>Unvanı</i>	<i>Derecesi</i>	<i>Serbest Kadro Adedi</i>	<i>Toplam</i>
<i>GİH</i>	<i>Eğitim, Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>GİH</i>	<i>Bilgi İşlem Dairesi Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>GİH</i>	<i>Daire Başkanı</i>	<i>1</i>	<i>4</i>	<i>4</i>
	TOPLAM		6	6

KURUMU : BASIN YAYIN VE ENFORMASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : MERKEZ

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	Tercüme Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	İnsan Kaynakları Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Mütercim	7	10	10
GİH	Mütercim	8	20	20
GİH	Mütercim	9	20	20
GİH	Basın ve Enformasyon Uzmanı	5	20	20
GİH	Basın ve Enformasyon Uzmanı	6	40	40
GİH	Basın ve Enformasyon Uzmanı	7	40	40
GİH	Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcısı	8	50	50
GİH	Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcısı	9	50	50
	TOPLAM		253	253

KURUMU : BASIN YAYIN VE ENFORMASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : TAŞRA

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

Sınıfı	Unvanı	Derecesi	Serbest Kadro Adedi	Toplam
GİH	İl Müdürü	1	10	10
GİH	Şube Müdürü	2	5	5
GİH	Şube Müdürü	3	10	10
GİH	Mütercim	8	5	5
GİH	Mütercim	9	5	5
GİH	Memur	8	10	10
GİH	Memur	9	10	10
GİH	Memur	10	10	10
	TOPLAM		65	65

KURUMU : BASIN YAYIN VE ENFORMASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : YURTDIŞI

İHDAS EDİLEN KADROLARIN

<i>Sınıfı</i>	<i>Unvanı</i>	<i>Derecesi</i>	<i>Serbest Kadro Adedi</i>	<i>Toplam</i>
<i>GİH</i>	<i>Basın Müşaviri</i>	<i>1</i>	<i>13</i>	<i>13</i>
<i>GİH</i>	<i>Ataşe</i>	<i>1</i>	<i>5</i>	<i>5</i>
	TOPLAM		18	18

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : BASIN YAYIN VE ENFORMASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI : MERKEZ

İPTAL EDİLEN KADROLARIN

<i>Sınıfı</i>	<i>Unvanı</i>	<i>Derecesi</i>	<i>Serbest Kadro Adedi</i>	<i>Toplam</i>
<i>GİH</i>	<i>Personel Şubesi Müdürü</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
<i>GİH</i>	<i>İdari ve Mali İşler Şubesi Müdürü</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>
	TOPLAM		2	2

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Dava dilekçesinde, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6., 7., 27., 87., 91., 127., 128., 130., 133. ve 135. maddelerine dayanılmıştır.

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Haşim KILIÇ, Serruh KALELİ, Alparslan ALTAN, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Zehra Ayla PERKTAŞ, Recep KÖMÜRCÜ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ve Erdal TERCAN'ın katılımlarıyla 17.11.2011 günü yapılan ilk inceleme toplantısında,

- 1- Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine,
 - 2- Yürürlüğü durdurma isteminin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına,
- OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

IV- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Durdu ÖZER tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, iptali istenen Kanun Hükmünde Kararname kuralları, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A- Kanun Hükmünde Kararname'nin Yargısal Denetimi Hakkında Genel Açıklama

Anayasa'nın 91. maddesinde düzenlenen kanun hükmünde kararnameler, işlevsel yönden yasama işlemi niteliğinde olduğundan yargısal denetimlerinin yapılması görev ve yetkisi Anayasa'nın 148. maddesi ile Anayasa Mahkemesine verilmiştir. Yargısal denetimde kanun hükmünde kararnamenin, öncelikle yetki kanununa sonra da Anayasa'ya uygunluğu sorunlarının çözümlenmesi gerekir. Her ne kadar, Anayasa'nın 148. maddesinde kanun hükmünde kararnamelerin yetki kanunlarına uygunluğunun denetlenmesinden değil, yalnızca Anayasa'ya biçim ve esas bakımlarından uygunluğunun denetlenmesinden söz edilmekte ise de Anayasa'ya uygunluk denetiminin içerisine öncelikle kanun hükmünde kararnamenin yetki kanununa uygunluğunun denetimi de girer. Çünkü Anayasa'da, Bakanlar Kuruluna ancak yetki kanununda belirtilen sınırlar içerisinde kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmesi öngörülmüştür. Yetkinin dışına çıkılması, kanun hükmünde kararnameyi Anayasa'ya aykırı duruma getirir.

Dayanaklarını doğrudan doğruya Anayasa'dan alan olağanüstü hal kanun hükmünde kararnamelerinden farklı olarak, olağan dönemlerdeki kanun hükmünde kararnamelerin bir yetki kanununa dayanması zorunludur. Bu nedenle, kanun hükmünde kararnameler ile dayandıkları yetki kanunu arasında çok sıkı bir bağ vardır. Kanun hükmünde kararnamenin yetki kanunu ile olan bağı, kanun hükmünde kararnameyi aynen ya da değiştirerek kabul eden kanun ile kesilir. Kanun hükmünde kararnamenin Anayasa'ya uygun bir yetki kanununa dayanması, geçerliliğinin ön koşuludur. Bir yetki kanununa dayanmadan çıkartılan veya dayandığı yetki kanunu iptal edilen kanun hükmünde kararnamelerin içeriği Anayasa'ya aykırılık oluşturmaya bile bunların Anayasa'ya uygunluğundan söz edilemez.

Kanun hükmünde kararnamelerin Anayasa'ya uygunluk denetimi, kanunların denetiminden farklıdır. Anayasa'nın 11. maddesinde, '*Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.*' denilmektedir. Bu nedenle kanunların denetiminde, onların yalnızca Anayasa kurallarına uygun olup olmadıkları saptanır. Kanun hükmünde kararnameler ise konu, amaç, kapsam ve ilkeleri yönünden hem dayandıkları yetki kanununa hem de Anayasa'ya uygun olmak zorundadırlar.

Anayasa'da kimi konuların kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenmesi yasaklanmaktadır. Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında '*Sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümde yer alan siyâsî haklar ve ödevler...*'in kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Bu kural gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi, '*Bakanlar Kurulu*'na ancak kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmesi yasaklanmış alana girmeyen konularda kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebilir.

Anayasa'nın herhangi bir maddesinde kanunla düzenleneceği öngörülen bir konunun, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasının açıkça yasakladığı hükümler ile ilgili olmadıkça ya da Anayasa'nın 163. maddesinde olduğu gibi kanun hükmünde kararname çıkarılamayacağı açıkça belirtilmedikçe kanun hükmünde kararname ile düzenlenmesi Anayasa'ya aykırılık oluşturmaz.

B- Kanun Hükmünde Kararname'nin (14., 15., 16. ve 17. Maddeleri Hariç) Tümünün 6223 Sayılı Yetki Kanunu'nun İptal Edilmesi Halinde Dayanaksız Kalacağı İddiası Yönünden İncelenmesi

Dava dilekçesinde, KHK'nin dayanağı olan 6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun Anayasaya aykırı olduğu ve iptali gerekeceği, iptal edilmesi halinde ise KHK'nin

dayanaktan yoksun kalacağı belirtilerek KHK'nin, 14., 15., 16. ve 17. maddeleri hariç, tümünün Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6. ve 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa Mahkemesinin 27.10.2011 gün ve E.2011/60, K.2011/147 sayılı kararı ile 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun Anayasa'ya aykırılığı iddiasına dayalı iptal isteminin reddine karar verildiğinden KHK'nin (14., 15., 16. ve 17. maddeleri hariç) tümüne yönelik Anayasa'ya aykırılık iddiası dayanaksız kalmıştır. İptal isteminin reddi gerekir.

C- İptal Başvurusundan Sonra Yapılan Yasal Değişikliklerin Dava Konusu Kurallara Etkisi

651 sayılı KHK'nin;

27. maddesiyle değiştirilen, 231 sayılı Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 1. maddesinin birinci fıkrasına '*daire başkanı*' ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen '*basın ve enformasyon uzmanı, mütercim, basın ve enformasyon uzman yardımcısı*' ibaresi, 11.10.2011 günlü, 666 sayılı Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Amacıyla

Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından,

32. maddesiyle değiştirilen 13.8.1993 günlü, 497 sayılı Türkiye Bilimler Akademisinin Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 5. maddesinin birinci fıkrası, 11.10.2011 günlü, 662 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 94. maddesinin (a) fıkrası ile değiştirildiğinden,

33. maddesiyle değiştirilen, 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 94. maddesinin (b) fıkrası ile değiştirildiğinden,

37. maddesiyle değiştirilen, 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 11. maddesinin birinci fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 94. maddesinin (c) fıkrası ile değiştirildiğinden,

bu fıkra, cümle ve ibarelere ilişkin konusu kalmayan iptal istemleri hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar vermek gerekir.

D- Kanun Hükmünde Kararname'nin (14., 15., 16. ve 17. Maddeleri Hariç) Tüm Maddeleri ve Eki (1) ve (2) Sayılı Listelerin 6223 Sayılı Yetki Kanunu Kapsamında Olup Olmadığının İncelenmesi

Dava dilekçesinde, KHK'nin ayrı ayrı tüm maddelerinin ve eki (1) ve (2) sayılı listelerin 6223 sayılı Yetki Kanunu kapsamında olmadığı ve acil, ivedi, önemli ve zorunlu konuları düzenlemediği belirtilerek Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6., 7., 8., 87. ve 91. maddelerine aykırı oldukları ileri sürülmüştür.

6223 sayılı Yetki Kanunu'nun amaç ve kapsamını düzenleyen 1. maddesinde Kanun'un amacı, kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, etkin, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülmesini sağlamak olarak belirlenmiş ve yetkinin kapsamı iki başlık altında tespit edilmiştir. Yetkinin kapsamına kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenmesi

girmektedir. Bu çerçevede gerekli görülmesi halinde yeni bakanlıklar kurulması, var olan bakanlıkların birleştirilmesi, bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarının yeniden belirlenmesi için KHK çıkarma yetkisi verilmiştir. Bu amaçla;

1- Mevcut bakanlıkların birleştirilmesine veya kaldırılmasına, yeni bakanlıklar kurulmasına, anılan bakanlıkların bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlarıyla hiyerarşik ilişkilerine,

2- Mevcut bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların bağlılık ve ilgilerinin yeniden belirlenmesine veya bunların mevcut, birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıklar bünyesinde hizmet birimi olarak yeniden düzenlenmesine,

3- Mevcut bakanlıklar ile birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesine, taşrada ve yurt dışında teşkilatlanma esaslarına,

ilişkin kanun hükmünde kararname çıkarılabilecektir.

Ayrıca kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin atanma, nakil, görevlendirilme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına ilişkin olarak değişiklikler ve yeni düzenlemeler yapılması için kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verilmiştir.

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde yapılan inceleme sonucunda; KHK'nin, hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilenler dışında kalan kurallarının 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun kapsamında olduğu anlaşıldığından bu maddelere, fıkralara, bentlere, bölümlere ve listelere ilişkin iptal isteminin reddi gerekir.

E- Kanun Hükmünde Kararname'nin (14., 15., 16. ve 17. maddeleri Hariç) Tüm Maddelerinin Anayasa'nın 91. Maddesi Yönünden İncelenmesi

Dava dilekçesinde, KHK'nin 14., 15., 16. ve 17. maddeleri hariç diğer tüm maddelerinin ve eki (1) ve (2) sayılı listelerin Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında kanun hükmünde kararnameyle düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin düzenleme içerdiği, bu nedenle Anayasa'nın 91. maddesine aykırı oldukları ileri sürülmüştür.

1- KHK'nin 28. Maddesiyle 231 Sayılı KHK'ye Eklenen Ek Madde 3'ün Birinci Fıkrası Dışında Kalan Bölümünün İncelenmesi

KHK'nin 28. maddesiyle 231 sayılı KHK'ye eklenen Ek Madde 3'ün birinci fıkrasıyla, Genel Müdürlüğün görev alanına giren konularda çalıştırılmak üzere Basın ve Enformasyon Uzmanı ile Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcısı istihdam edilebileceği ifade edilmiş; ikinci fıkrasında, Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcılığı kadrosuna atanabilme koşulları düzenlenmiş; üçüncü fıkrasında, Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcılığından Basın ve Enformasyon Uzmanlığına geçiş koşulları belirlenmiş; dördüncü fıkrasında ise Basın ve Enformasyon Uzmanı ile Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavı ile diğer hususların yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmüştür.

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında, *'Sıkıyönetim ve olağanüstü haller saklı kalmak üzere, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasî haklar ve ödevler'*in kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Öte yandan, Anayasa'nın *'Kamu hizmetlerine girme hakkı'* başlıklı 70. maddesinin birinci fıkrasında, her Türk'ün, kamu hizmetlerine girme hakkına sahip olduğu belirtildikten sonra ikinci fıkrasında hizmete alınmada,

görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemeyeceği kurala bağlanmıştır. Buna göre, Anayasa'nın 70. maddesinde düzenlenen ve '*Siyasi Haklar ve Ödevler*' başlıklı dördüncü bölümünde yer alan kamu hizmetlerine girme hakkına ilişkin olarak kanun hükmünde kararname ile düzenleme yapılması mümkün değildir.

Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcılığı ve Basın ve Enformasyon Uzmanlığı kadrolarına giriş koşullarının belirlenmesi, yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasa'nın 70. maddesine göre kamu hizmetine girme hakkına ilişkin bir düzenleme olduğundan maddenin birinci fıkrası dışında kalan bölümleri, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasına aykırıdır. İptalleri gerekir.

Serdar ÖZGÜLDÜR ve Burhan ÜSTÜN farklı gerekçeyle bu görüşe katılmışlardır.

Alparslan ALTAN, Recep KÖMÜRCÜ, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL bu görüşe katılmamışlardır.

2- KHK'nin Diğer Kurallarının İncelenmesi

KHK'nin 28. maddesiyle 231 sayılı KHK'ye eklenen Ek Madde 3'ün birinci fıkrası ile ayrıca hakkında karar verilmesine yer olmadığına karar verilenler dışında kalan diğer kurallarında, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca kanun hükmünde kararname ile düzenlenmesi yasaklanmış alanlara ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşıldığından bu maddelere, fıkralara, bentlere, bölümlere ve listelere ilişkin iptal isteminin reddi gerekir.

F- Kanun Hükmünde Kararname'nin İçerik Yönünden İncelenmesi

1- KHK'nin 8. Maddesiyle Değiştirilen 278 Sayılı Kanun'un 4. Maddesinin Birinci Fıkrasının (a) Bendinin (2) Numaralı Alt Bendinin Birinci Cümlesindeki "*ve/veya özel sektörde*" İbaresinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, TÜBİTAK Bilim Kuruluna verilen görevlerin, Anayasa'nın 128. maddesinin birinci fıkrasına göre memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülmesi gereken asli ve sürekli görevlerden olduğu, Kurul üyelerinin hiç devlet memurluğu yapmamış ve hiçbir kamu deneyimi olmayan kişiler arasından seçileceği belirtilerek kuralın, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6., 7., 87. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

KHK'nin 8. maddesiyle, 278 sayılı Kanun'un, TÜBİTAK Bilim Kurulu üyelerinin seçimini düzenleyen 4. maddesinde değişiklik yapılmıştır. Ondört üye, bir başkan ve iki başkan yardımcısından oluşan Bilim Kurulunun, dava konusu kural ile altı üyesinin, lisans öğreniminden sonra kamu kurum ve kuruluşlarında ve/veya özel sektörde en az on yıl deneyim sahibi olmuş, mesleğinde temayüz etmiş ve üstün nitelikli hizmetleriyle tanınmış kişiler arasından seçilmesi öngörülmüştür.

Anayasa'nın 128. maddesinin birinci fıkrasında, '*Devletin, kamu iktisadî teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslî ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür....*' denilmektedir. Buna göre, kamu hukuku kuralları uyarınca yürütülen kamu hizmetlerinin gerektirdiği görevlerden asli ve sürekli nitelik taşıyanların, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülmesi zorunludur.

Dava konusu kural, kurumun en üst karar organı olan ve icrai karar alma yetkisi ile donatılan TÜBİTAK Bilim Kurulu üyelerinden altısının özel sektörde çalışanlar arasından

seçilmesini öngörmektedir. Seçilen bu üyelerin, göreve başladıktan sonra kamu görevlisi statüsünde olduklarında tereddüt bulunmamaktadır. Anayasa'nın 128. maddesinde, genel idare esaslarına göre yürütülmekle yükümlü olunan hizmetlerin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin, kamu görevlileri eliyle görülmesi gereği belirtilmiş olup, bu kişilerin söz konusu görevler öncesinde kamu görevlisi statüsünde bulunmaları zorunlu kılınmamıştır. Bir başka deyişle, belirtilen görevlerin kamu görevlisi statüsünde bulunan kişilerce yerine getirilmesi gerekli ve yeterlidir. Bu göreve atanacak kişilerin taşınması gereken koşulların belirlenmesi ise kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamındadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 128. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU ile Osman Alifeyyaz PAKSÜT bu görüşe katılmamışlardır.

Kuralın, Anayasa'nın 2., 6., 7. ve 87. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

2- KHK'nin 11. Maddesiyle 278 Sayılı Kanun'a Eklenen Geçici Madde 11'in İncelenmesi

Dava dilekçesinde, yürürlükteki kurallara uygun biçimde TÜBİTAK Başkanlığı, Başkan Yardımcılığı ve Genel Sekreterliği görevlerine atanan kişilerin görev süreleri dolmadan atanmalarındaki usule aykırı biçimde görevlerinden alınmalarına ilişkin kuralın, bu kişilerin hukuk güvenliğini ortadan kaldırdığı gibi kazanılmış haklarını da ihlal ettiği belirtilerek, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6., 7. ve 87. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

Dava konusu kural, TÜBİTAK Başkanı ile başkan yardımcıları ve Genel Sekreterinin görevlerinin bu KHK'nin yürürlüğe girdiği tarihte sona ereceğini, ayrıca başkan yardımcılıklarına ve Genel Sekreterliğe yeni atamalar yapılmıyaya kadar bu kişilerin görevlerine devam edeceklerini öngörmektedir.

278 sayılı Kanun'la kurulan TÜBİTAK, tüzel kişiliğe, idari ve mali özerkliğe sahip, Başbakanlıkla irtibatı zaman içerisinde *'bağlı kuruluş'*, *'ilgili kuruluşa'* dönüşmüş; pozitif ve sosyal bilimler alanında araştırma geliştirme yapmak, bunları desteklemek, özendirmek ve koordine etmek şeklinde özetlenebilecek kimi görevleri üstlenmiş bulunan bir kamu kurumudur. 635 sayılı KHK ile TÜBİTAK, Başbakanlığın ilgili kuruluşu olmaktan çıkarılmış, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşu haline getirilmiştir.

TÜBİTAK Başkanı, 278 sayılı Kanunun 5. maddesinin ikinci fıkrasına göre, Bilim Kurulu tarafından belirlenen iki başkan adayının Başbakan'a sunulması ve Başbakanın iki adaydan birini seçerek Başkan olarak atanmak üzere Cumhurbaşkanı'na arzı ve Cumhurbaşkanı tarafından Başkan olarak atanması şeklinde işleyen bir sürecin sonunda aynı maddenin dördüncü fıkrasına göre dört yıllık bir süre için; Başkan Yardımcıları, 5. maddenin yedinci fıkrasına göre TÜBİTAK Başkanının önerisi üzerine Başbakanın ataması suretiyle dört yıllık bir süre için; Genel Sekreter ise, aynı maddenin sekizinci fıkrasına göre TÜBİTAK Başkanının teklifi ve Bilim Kurulunun kararıyla atanmışlardır.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti, bütün işlem ve eylemleri hukuka uygun, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdürmekle kendini yükümlü sayan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, yargı denetimine açık, yasaların üstünde yasa koyucunun da uymak zorunda olduğu Anayasa'nın ve

temel hukuk ilkelerinin bulunduğu bilincinde olan devlettir. Kişilere hukuk güvenliğinin sağlanması da hukuk devletinin ön koşullarındandır.

Bir görevi belirli bir süre yürütmek için seçilen kişilerin, hukuki statülerinde herhangi bir değişiklik olmaksızın, hukuki güvenliklerini ihlal edecek biçimde görevlerine son verilmesi sonucunu doğuracak yasama tasarrufunda bulunulması hukuk devleti ilkesine aykırılık oluşturur.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Haşim KILIÇ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden, Anayasa'nın 6., 7. ve 87. maddeleri yönünden incelenmemiştir.

3- KHK'nin 38. Maddesiyle, 497 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye Eklenen Geçici Madde 3'ün İncelenmesi

Dava dilekçesinde mevcut kurallara uygun biçimde Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) asli üyeliğine, Akademi Başkanlığı ve Konsey üyeliğine seçilen kişilerin görev süreleri dolmadan seçimlerindeki usule aykırı biçimde yasal düzenlemeyle görevlerinden alınmalarının, bu kişilerin hukuk güvenliğini ortadan kaldırdığı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6., 7. ve 87. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kural, Akademi Başkanı ile Akademi Konseyi asıl ve yedek üyelerinden bu görevi 3 yıldan fazla süre yapanların görevlerinin bu KHK'nin yürürlüğe girdiği tarihte; görev süresi 3 yılı aşmayanların görevlerinin ise 3 yıllık sürenin dolduğu tarihte sona ereceğini öngörmektedir.

497 sayılı KHK'nin 1. maddesine göre TÜBA; tüm bilim alanlarındaki araştırmaları, bilimci kişiliğini ve araştırıcılığı özendirmek ve bu alanlarda emeği geçenleri onurlandırmak; gençleri bilim ve araştırma alanına yönleltmek; Türkiye'deki bilimcilerin ve araştırmacıların toplumsal statülerinin yükseltilmesi ve korunmasına çalışmak; bilim ve araştırma standartlarının uluslararası düzeye çıkarılmasına yardım etmek amacıyla kurulan, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'na bağlı, tüzel kişiliğe, bilimsel, idari ve mali özerkliğe sahip bir kuruluştur.

Akademi asli üyeleri ile Akademi Başkanı ve Akademi Konseyi üyeleri, seçimin yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan kanun hükümlerine göre, Akademi Genel Kurulu tarafından 70 yaşına kadar Akademi asli üyeliğine, dört yıl süre ile de Akademi Başkanlığı ve Akademi Konseyi üyeliğine seçilmişlerdir.

70 yaşına kadar Akademi asli üyeliğine ve 4 yıl süreyle Akademi Başkanlığı ve konsey üyeliğine seçilmiş mevcut üyelerin; Akademi asli üyelik yaşının 67'ye, Başkan ve konsey üyelerinin görev sürelerinin 3 yıla düşürülüp, hukuki güvenliklerini ihlal edecek biçimde bu süreleri dolduranların görevlerine son verilmesi sonucunu doğuracak yasama tasarrufunda bulunulması nedeniyle dava konusu kural, KHK'nin 11. maddesiyle 278 sayılı Kanun'a eklenen geçici 11. maddenin iptaline ilişkin gerekçelerle Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Haşim KILIÇ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL bu görüşe katılmamışlardır.

Kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırı görülerek iptal edildiğinden, Anayasa'nın 6., 7. ve 87. maddeleri yönünden incelenmemiştir.

4- KHK'nin 4. Maddesiyle, 639 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 21. Maddesine Eklenen (2) Numaralı Fıkrasının İncelenmesi

Dava dilekçesinde, bakan müşavirlerinin kurum içinde ihtiyaç duyulan hizmetlerde görevlendirilmelerine olanak tanıyan düzenlemenin, kazanılmış hakların ihlali sonucunu doğurduğu belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 2. ve 128. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

3046 sayılı Kanun'un 27. maddesinin birinci fıkrasında, bakanlıklarda, özel önem ve öncelik taşıyan konularda bakanlık makamına yardımcı olmak üzere özel yeteneği olanlardan bakanlık müşavirleri bulunabileceği; ikinci fıkrasında bakanlık müşavirlerinin bakanlık makamına bağlı oldukları; üçüncü fıkrasında ise bakanlık müşavirlerinin gerekli olup olmadığı ve sayısının, otuzu geçmeyecek şekilde kuruluş kanunlarında gösterileceği hükme bağlanmıştır. 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 21. maddesinin birinci fıkrasında ise Bakanlıkta önem ve öncelik taşıyan konularda Bakan'a yardımcı olmak üzere otuz bakanlık müşaviri atanabileceği belirtilmiştir.

Dava konusu kuralla, bakanlık müşavirlerinin özel önem ve öncelik taşıyan konularda Bakan'a yardımcı olmak dışında, Bakan tarafından uygun görülen merkez ve taşra teşkilatına ait birimlerde çalıştırılmalarına imkân tanınmıştır.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devleti ilkesinin temel gereklerinden biri, kazanılmış haklara saygı gösterilmesidir. Kazanılmış haklara saygı, hukuk güvenliği ilkesinin bir sonucudur. Kazanılmış hak, kişinin bulunduğu statüden doğan, tahakkuk etmiş ve kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haktır.

Çerçevesi kanunla belirlenmek kaydıyla kamu görevlilerinin çalışma koşullarının ve görevlerinin değiştirilmesi her zaman mümkündür. Bu nedenle bir memuriyet kadrosuna bağlanan görevlerde değişiklik yapılması, o kadroda görev yapan memurların kazanılmış haklarının ihlali olarak değerlendirilemez. Diğer bir ifadeyle kamu görevlileri, atandıkları tarih itibarıyla mevzuatta öngörülen görevlerle sınırlı olarak çalıştırılabilecekleri yolunda bir kazanılmış hakka sahip değildirler. Dava konusu kuralla, Bakanlık müşavirlerinin çalışma koşullarında ve görevlerinde değişiklik yapılmış olup bu kişilerin bulundukları statülerden doğan, tahakkuk etmiş ve kendileri yönünden kesinleşmiş ve kişisel alacak niteliğine dönüşmüş haklara yönelik bir düzenleme öngörülmediğinden kazanılmış hakların ihlalinin söz edilemez.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın 128. maddesiyle ilgisi görülmemiştir.

5- KHK'nin 31. Maddesiyle Değiştirilen 497 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 3. Maddesinin Birinci Fıkrasının, 'Aslı ve Asosye üye sayısı, her birinden yüzelli olmak üzere toplam üçyüzdür.' Biçimindeki İkinci Cümlesi ile 32. Maddesiyle Değiştirilen 497 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5. Maddesinin Üçüncü Fıkrasının, 'Aslı üyelik altmışyedi yaşına kadar sürer.' Biçimindeki Birinci Cümlesinin İncelenmesi

Dava dilekçesinde, dava konusu kuralların kamu yararı amacı gözetilmeden çıkarılmış olduğu, bu kurallarla TÜBA'nın özerkliğinin zedelendiği, merkezî idareye bağımlı kılındığı ve bu durumun idari ve bilimsel özerkliğiyle bağdaşmadığı belirtilerek kuralların, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6., 7., 27., 87., 127., 130., 133. ve 135. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

497 sayılı KHK'nin 3. maddesinin birinci fıkrasında, Akademide 'asli', 'asosye' ve 'şeref' olmak üzere üç tür üye bulunduğu belirtilmiştir. Anılan maddenin önceki haline göre TÜBA'nın asli üye sayısı T.C. uyruklu profesör sayısının yüzde ikisi, asosye üye sayısı ise asli üye sayısının en fazla üç katı olması öngörülmüştür. Dava konusu kuralla, TÜBA'nın üye sayısı üçyüz ile sınırlandırılmış ve bunların yüzellisinin asli, yüzellisinin de asosye üyelerden oluşacağı hükme bağlanmıştır.

KHK'nin 32. maddesiyle değiştirilen 497 sayılı KHK'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının iptali istenilen bölümüyle, önceki düzenlemede 70 olan asli üyelik yaş sınırı 67'ye indirilmiştir.

Kurumların özerkliğinin unsurlarının neler olduğu yönünden Anayasa'da açık bir kural bulunmadığı gibi, ilgili kanunlarda da her duruma uyan genel ve tek bir özerklik tanımlamasının olmadığı görülmektedir. Özerk kamu kurumlarının statüsü kanunlarda gösterilmektedir. Dolayısıyla kamu kurumlarının kuruluş ve işleyişlerinin düzenlenmesi ve gerektiğinde bu kurumların varlığına son verilmesi hususunda kanun koyucunun yetki sahibi olduğu açıktır.

TÜBA, bir hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşu olup statüsü Anayasa'da değil, 497 sayılı KHK'de düzenlenmiştir. KHK'de, TÜBA'nın idari, mali ve bilimsel özerkliğe sahip, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı bir kuruluş olduğu ifade edilmektedir. TÜBA'nın teşkilatının düzenlenmesi bağlamında kanun koyucuyu sınırlandıran anayasal bir kural bulunmamaktadır. Bu itibarla, TÜBA'nın özerkliğinin hangi unsurları içereceği, vesayet makamına hangi yetkilerin tanınacağı, TÜBA üyelerinin sayısı ile hangi yaşa kadar görevde kalacakları gibi hususların belirlenmesi kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamındadır.

Dava dilekçesinde, TÜBA gibi kurumların, özerk yapıda olmaları nedeniyle kendi yöneticilerini bizzat kendilerinin seçme/belirleme yetkisine sahip olmaları gerektiği de ileri sürülmüştür. Ancak, Anayasa'da aksine bir hüküm bulunmadıkça özerk kurumların karar ya da yönetim organlarının kendileri tarafından seçilmesi zorunlu değildir. Bu itibarla, özerk bir kurumun karar organını oluşturan üyelerin bir bölümünün siyasal organlar tarafından seçilmesinin özerklikle bağdaşmayacağı ileri sürülemez. Aksi halde, bağımsız idari otoriteler dâhil hiçbir kamu kurumunun özerk olmadığı kabul edilmesi gerekir.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kurallar Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın 6., 7., 27., 87., 127., 130., 133. ve 135. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

6- KHK'nin 38. Maddesiyle 497 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye Eklenen Geçici Madde 4'ün İncelenmesi

Dava dilekçesinde, bir yasa kuralının, yürürlüğe girdiği tarihten sonraki hukuki eylem ve işlemleri kapsamının ve kamu görevlilerinin atanmalarındaki usule göre görevlerine son verilmesinin, hukukun genel prensiplerinden olduğu belirtilerek kuralın, Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 6., 7., 87. ve 91. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Dava konusu kuralla, TÜBA'nın aslî üyeler tarafından seçilecek aslî üye sayısı 3. maddenin birinci fıkrasında yer alan sayıya ininceye kadar anılan kontenjandan üye seçiminin yapılmaması öngörülmektedir.

497 sayılı KHK'nin 3. maddesinde, TÜBA'nın aslî ve asosye üye sayısının her birinden yüz elli olmak üzere toplam üç yüz olduğu, 5. maddesinde ise TÜBA'da görev yapacak aslî ve asosye üyelerin üçte birinin TÜBİTAK Bilim Kurulu, üçte birinin Yükseköğretim Kurulu ve üçte birinin de aslî üyeler tarafından seçileceği belirtilmiştir. Buna göre, TÜBA aslî üyeleri tarafından seçilecek olan aslî üye sayısı elli olduğundan, mevcut aslî üye sayısının ellinin altına inene kadar aslî üyelerce herhangi bir seçim yapılmayacaktır.

TÜBA'nın üye sayısının düşürülmesini öngören kurallar, bir önceki başlıkta incelenmiş ve Anayasa'ya aykırı bulunmamıştır. Dava konusu kural, TÜBA'nın aslî üyelerince seçilecek aslî üye sayısının elliye düşürülmesinin bir sonucu olarak, aslî üyeler tarafından seçilen üyelerin sayısı fiilen elliye ininceye kadar yeni üye seçilmemesi yeni sistemin gereği olup kuralın hukuk devleti ilkesine aykırı bir yönü bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kural Anayasa'nın 2. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

Kuralın, Anayasa'nın 6., 7. ve 87. maddeleriyle ilgisi görülmemiştir.

7- KHK'nin 40. Maddesinin İncelenmesi

Başvuru dilekçesinde kuralın, Anayasanın Başlangıcı ile 2., 6., 7., 27., 87., 127., 130., 133. ve 135. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

KHK'nin 40. maddesi yürürlük maddesidir. Yürürlük maddesi, kanuni düzenlemelerin ne zaman yürürlüğe gireceğini göstermekte ve yapım tekniği açısından her yasal düzenlemede bulunmakta, yazılmamış olması kanuni düzenlemelerin geçerliliğini de etkilememektedir. İptal istemine konu kuralın, KHK'nin yayımı tarihinde yürürlüğe gireceğini öngörmekte olup anayasal ilkelere aykırılık oluşturmadağı açıktır.

Açıklanan nedenlerle, iptal isteminin reddi gerekir.

Fulya KANTARCIOĞLU bu görüşe katılmamıştır.

V- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

22.8.2011 günlü, 651 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin:

A) 6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri ile Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu'nun iptal edilmesi halinde dayanaksız hale geleceği yönünden ileri sürülen iptal istemi, 8.11.2012 günlü, E. 2011/115, K. 2012/177 sayılı kararla reddedildiğinden, Kararname'nin tümünün yürürlüğünün durdurulması isteminin REDDİNE,

B) 1- Kapsam yönünden;

a- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26. maddelerine, 28. maddesiyle 8.6.1984 günlü, 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek Madde 3'ün birinci fıkrasına, 29., 30., 31. maddelerine, 32. maddesiyle değiştirilen 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına, 34., 35., 36., 38., 39., 40. ve 41. maddeleri ile eki (1) ve (2) sayılı listelere yönelik iptal istemleri, 8.11.2012 günlü, E. 2011/115, K. 2012/177 sayılı kararla reddedildiğinden, bu maddelere, fıkralara ve listelere ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

b- aa- 27. maddesiyle 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 1. maddesinin birinci fıkrasına '*daire başkanı*' ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen '*basın ve enformasyon uzmanı, mütercim, basın ve enformasyon uzman yardımcısı*' ibaresi,

bb- 32. maddesiyle değiştirilen 13.8.1993 günlü, 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5. maddesinin birinci fıkrası,

cc- 33. maddesiyle değiştirilen 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi,

dd- 37. maddesiyle değiştirilen 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 11. maddesinin birinci fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri,

hakkında, 8.11.2012 günlü, E. 2011/115, K. 2012/177 sayılı kararla karar verilmesine yer olmadığına karar verildiğinden, bu fıkraya, cümlelere ve ibareye ilişkin yürürlüğün durdurulması istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA,

2- Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası yönünden;

a- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26. maddelerine, 28. maddesiyle 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek Madde 3'ün birinci fıkrasına, 29., 30., 31. maddelerine, 32. maddesiyle değiştirilen 13.8.1993 günlü, 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına, 34., 35., 36., 38., 39., 40. ve 41. maddeleri ile eki (1) ve (2) sayılı listelere yönelik iptal istemleri, 8.11.2012 günlü, E. 2011/115, K. 2012/177 sayılı kararla reddedildiğinden, bu maddelere ve listelere ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

b- 28. maddesiyle 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek Madde 3'ün birinci fıkrası dışında kalan bölümüne ilişkin iptal hükmünün yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle bu bölümün YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE,

C) İçeriği itibariyle Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen;

1- a- 11. maddesiyle, 17.7.1963 günlü, 278 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 11'e,

b- 38. maddesiyle 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Geçici Madde 3'e,

ilişkin iptal hükmünün yürürlüğe girmesinin ertelenmesi nedeniyle bu maddelerin YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE,

2- 4. maddesiyle 3.6.2011 günlü, 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 21. maddesine eklenen (2) numaralı fıkraya,

3- 8. maddesiyle değiştirilen 278 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendinin birinci cümlesindeki "*ve/veya özel sektörde*" ibaresine,

4- 31. maddesiyle değiştirilen 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 3. maddesinin birinci fıkrasının, '*Aslî ve Asosye üye sayısı, her birinden yüzelli olmak üzere toplam üçyüzdür.*' biçimindeki ikinci cümlesine,

5- 32. maddesiyle değiştirilen 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının, '*Aslî üyelik altmışyedi yaşına kadar sürer.*' biçimindeki birinci cümleye,

6- 38. maddesiyle 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Geçici Madde 4'e,

7- 40. maddesine,

yönelik iptal istemleri, 8.11.2012 günlü, E. 2011/115, K. 2012/177 sayılı kararla reddedildiğinden, bu maddelere, fıkra, cümlelere ve ibareye ilişkin yürürlüğün durdurulması isteminin REDDİNE,

8.11.2012 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

VII- İPTAL HÜKMÜNÜN YÜRÜRLÜĞE GİRECEĞİ GÜN SORUNU

Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında, '*Kanun, kanun hükmünde kararname ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez.*' denilmekte, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrasında da bu kural tekrarlanmaktadır.

651 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 28. maddesiyle 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek 3. maddenin birinci fıkrası dışında kalan bölümünün, 11. maddesiyle 278 sayılı Kanun'a eklenen Geçici 11. maddenin, 38. maddesiyle 497 sayılı KHK'ya eklenen Geçici 3. maddenin iptal edilmeleri nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu maddelere ilişkin iptal hükmünün, kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VIII- SONUÇ

22.8.2011 günlü, 651 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin:

A) 6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Kamu Hizmetlerinin Düzenli, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Yürütülmesini Sağlamak Üzere Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkileri ile Kamu Görevlilerine İlişkin Konularda Yetki Kanunu'na yönelik iptal istemi, 27.10.2011 günlü, E. 2011/60, K. 2011/147 sayılı kararla reddedildiğinden, Kararname'nin tümüne yönelik iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

B) 1- a- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26. maddeleri, 28. maddesiyle 8.6.1984 günlü, 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek Madde 3'ün birinci fıkrası, 29., 30., 31. maddeleri, 32. maddesiyle değiştirilen 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları, 34., 35., 36., 38., 39., 40. ve 41. maddeleri ile eki (1) ve (2) sayılı listeleri, 6223 sayılı Yetki Kanunu

kapsamında olduğundan Anayasa'ya aykırı olmadığına ve bu maddelere, fıkralara ve listelere ilişkin iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

b- 27. maddesiyle, 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 1. maddesinin birinci fıkrasına 'daire başkanı' ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen '*basın ve enformasyon uzmanı, mütercim, basın ve enformasyon uzman yardımcısı*' ibaresi, 11.10.2011 günlü, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 1. maddesiyle yürürlükten kaldırıldığından, konusu kalmayan bu maddeye ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

c- 32. maddesiyle değiştirilen 13.8.1993 günlü, 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5. maddesinin birinci fıkrası, 11.10.2011 günlü, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 94. maddesinin (a) fıkrası ile değiştirildiğinden, konusu kalmayan bu fıkra ile ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

d- 33. maddesiyle değiştirilen 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 7. maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 94. maddesinin (b) fıkrası ile değiştirildiğinden, konusu kalmayan 33. maddeye ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

e- 37. maddesiyle değiştirilen 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 11. maddesinin birinci fıkrasının birinci ve ikinci cümleleri, 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 94. maddesinin (c) fıkrası ile değiştirildiğinden, konusu kalmayan 37. maddeye ilişkin iptal istemi hakkında KARAR VERİLMESİNE YER OLMADIĞINA, OYBİRLİĞİYLE,

2- a- 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25., 26. maddelerine, 28. maddesiyle 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek Madde 3'ün birinci fıkrasına, 29., 30., 31. maddelerine, 32. maddesiyle değiştirilen 13.8.1993 günlü, 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına, 34., 35., 36., 38., 39., 40. ve 41. maddeleri ile eki (1) ve (2) sayılı listelerin Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olmadığına bu maddelere ve listelere ilişkin iptal isteminin REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

b- 28. maddesiyle 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek Madde 3'ün birinci fıkrası dışında kalan bölümünün Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Alparslan ALTAN, Recep KÖMÜRCÜ, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

c- 28. maddesiyle 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Ek Madde 3'ün birinci fıkrası dışında kalan bölümünün iptal edilmesi nedeniyle, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu bölüme ilişkin İPTAL HÜKMÜNÜN, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ALTI AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

C) İçeriği itibariyle Anayasa'ya aykırılığı ileri sürülen;

1- 8. maddesiyle değiştirilen 278 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendinin birinci cümlesindeki "*ve/veya özel sektörde*" ibaresinin, Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU ile Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2- a- 11. maddesiyle, 17.7.1963 günlü, 278 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 11'in,

b- 38. maddesiyle 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Geçici Madde 3'ün,

Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Haşim KILIÇ, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI ile Muammer TOPAL'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

3- a- 11. maddesiyle 278 sayılı Kanun'a eklenen Geçici Madde 11'in,

b- 38. maddesiyle 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Geçici Madde 3'ün,

iptal edilmeleri nedeniyle, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun'un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu maddelere ilişkin İPTAL HÜKMÜNÜN, KARARIN RESMÎ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAŞLAYARAK ALTI AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE, OYBİRLİĞİYLE,

4- a- 4. maddesiyle, 3.6.2011 günlü, 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 21. maddesine eklenen (2) numaralı fıkranın,

b- 31. maddesiyle değiştirilen 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 3. maddesinin birinci fıkrasının, '*Aslî ve Asosye üye sayısı, her birinden yüzelli olmak üzere toplam üçyüzdür.*' biçimindeki ikinci cümlesinin,

c- 32. maddesiyle değiştirilen 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 5. maddesinin üçüncü fıkrasının, '*Aslî üyelik altmışyedi yaşına kadar sürer.*' biçimindeki birinci cümlesinin,

d- 38. maddesiyle 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen Geçici Madde 4'ün,

e- 40. maddesinin,

Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin REDDİNE, Fulya KANTARCIOĞLU'nun karşıoyu ve OYÇOKLUĞUYLA, 8.11.2012 gününde karar verildi.

Başkan
Haşim KILIÇ

Başkanvekili
Serruh KALELİ

Başkanvekili
Alparslan ALTAN

Üye
Fulya KANTARCIOĞLU

Üye
Mehmet ERTEN

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Üye

Üye

Burhan ÜSTÜN

Engin YILDIRIM

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

KARŞI OY GEREKÇESİ

İptal davasının konusu 22.8.2011 günlü, 651 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararname'nin;

1- 11. maddesiyle 278 sayılı Kanun'a eklenen geçici 11. maddesine göre, TÜBİTAK başkanı ile başkan yardımcıları ve genel sekreterinin görevlerinin kuralın yürürlüğe girdiği tarihte sona ereceğini, ayrıca başkan yardımcılıklarına ve genel sekreterliğe yeni atamalar yapılmaya kadar bu kişilerin görevlerine devam edeceklerini hükme bağlamıştır.

2- 38. maddesiyle 497 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen geçici 3. maddeye göre, TÜBA başkan ve akademi konseyi asıl ve yedek üyelerinden, 3 yıldan fazla bir süre bu görevi yapanların görev sürelerinin biteceğini, görev süresi 3 yılı aşmayanların ise görev sürelerinin 3 yıllık sürenin dolması halinde biteceğini öngörmektedir.

651 sayılı KHK'nin temel ve nihai amacı kurallarda sözü edilen kurumlardaki görevlilerin görevlerine son vermek değil, bu kurumların yapılarında değişiklik yapmaktır. İptali istenen kurallar, 651 sayılı KHK ile düzenlenen kurumların yapılarının değiştirilmesi ile oluşan hukuki ve fiili durumun ortaya çıkardığı bir sonuçtur.

Kamu hukukunda genel anlamda kamu görevlilerinin statüsü ile ilgili sorunlar kazanılmış hak teşkil etmez. Yeni kanunlar aksi öngörülmemiş ise, devam eden durumlara da derhal uygulanır.

Bir kamu görevlisinin görev süresi, bu kişinin iradesi ve isteği dışında kanun koyucu tarafından kısaltılabilir veya uzatılabilir. Kanun aksini öngörmemiş ise derhal etki ilkesi uyarınca, yeni düzenleme, bu makama daha önce atanmış olan kamu görevlilerine derhal uygulanır.

Kurallarda sayılan görevliler gibi statü hukukuna göre yürütülen görevlere atanmanın usulleri, bu görevlerin kapsamı ve süresi ile ilgili yeni düzenlemeler ve değişiklikler yapılması konusunda kanun koyucunun takdir hakkı bulunmaktadır.

Kamu kurumlarının kuruluşunda ve kaldırılışında takdir yetkisi bütünüyle yasama organı veya kanunla yetki verilmiş olan idari makama ait olduğuna göre, yasama organı kanunla kurduğu bir kamu kurumunu istediği her zaman, her sebeple yine kanunla kaldırmaya veya işleyiş kurallarını da değiştirebilir. Kanun koyucunun bir kamu kurumunu bütünüyle kaldırma yetkisi olduğuna göre, bu kurumda görev yapan kişilerin görevlerinin kapsamını, bu görevlere atanmaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye, görev sürelerinde değişiklik yapmaya öncelikle yetkilidir.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olmadığı kanaatinde olduğumuzdan; aksi yöndeki çoğunluk görüşüne katılmıyoruz. 22.07.2013

Başkan
Haşim KILIÇ

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

KARŞIOY YAZISI

22.8.2011 günlü, 651 sayılı Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin 28. maddesiyle 231 sayılı KHK'ye eklenen Ek Madde 3'ün ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları çoğunluk kararıyla Anayasa'nın 70. ve 91. maddelerine aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

651 sayılı KHK'nin 28. maddesiyle 231 sayılı KHK'ye eklenen Ek Madde 3'ün birinci fıkrasıyla, Genel Müdürlüğün görev alanına giren konularda çalıştırılmak üzere Basın ve Enformasyon Uzmanı ile Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcısı istihdam edilebileceği ifade edilmiş; ikinci fıkrasında, Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcılığı kadrosuna atanabilme koşulları düzenlenmiş; üçüncü fıkrasında, Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcılığından Basın ve Enformasyon Uzmanlığına geçiş koşulları belirlenmiş; dördüncü fıkrasında ise Basın ve Enformasyon Uzmanı ile Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yetiştirilmeleri, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavı ile diğer hususların yönetmelikle düzenlenmesi öngörülmüştür.

6223 sayılı Yetki Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasının (a-3) bendinde, kanunun amaçlarından birinin kamu hizmetlerinin bakanlıklar arasındaki dağılımının yeniden belirlenerek, mevcut bakanlıklar ile birleştirilen veya yeni kurulan bakanlıkların görev, yetki, teşkilat ve kadrolarının düzenlenmesine, taşrada ve yurt dışında teşkilatlanma esaslarına ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere Bakanlar Kuruluna kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi vermek olduğu belirtilmiş ve aynı Kanun'un 2. fıkrasında da ilgili kanun ve kanun hükmünde kararnamelerde değişiklik yapılabileceği belirtilmiştir.

Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünün görev alanına giren konularda çalıştırılmak üzere Basın ve Enformasyon Uzmanı ile Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcısı kadrolarının ihdas edilmesi, teşkilat ve kadroların belirlenmesine ilişkin bir husus olduğundan Yetki Kanunu'na aykırılık bulunmamaktadır.

Kamu görevlilerinin kadrolarının ve bu kadrolara atanacak kişilerde bulunması gereken niteliklerin de kanunla düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak, kamu görevlisi olarak atanacak

kişilerle ilgili tüm ayrıntıların sadece yasayla düzenlenmesi gerektiği ve bu konuda idari düzenlemeler yapılmasının Anayasa'nın 128'inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı düşeceği iddiası yerinde değildir. Anayasa'nın bir maddesinin yasayla düzenleneceğini öngördüğü bir konunun, Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasının açıkça yasakladığı hükümler ile doğrudan ilgili olmadıkça, ya da KHK ile düzenlenemeyeceği Anayasa'da özel olarak belirtilmedikçe KHK ile düzenlenmesi Anayasa'ya aykırı değildir.

Anayasa'nın 70. maddesine göre, 'her Türk kamu hizmetine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez'. Maddede Türkiye Cumhuriyeti Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesin görevin gerektirdiği nitelikler dışında, dil, din, mezhep, renk, siyasi düşünce, cinsiyet ve benzeri ayırım gözetilmeksizin kamu hizmetlerine girme hakkına sahip bulundukları belirtilmiştir. Böylece 'kamu hizmetlerine girme hakkı' siyasi hak ve ödevler kapsamında, vatandaşlık bağına bağlı olarak kullanılabilir bir hak olarak düzenlenmiştir. Düzenlemenin temel hakka ilişkin niteliği bundan ibarettir. Yoksa, bunun dışında kamu görevlerine giriş, atanma, görev değişikliğine ilişkin tüm düzenleme ve uygulamaların temel hakkın düzenlenmesi ve 91. madde anlamında yasak alan kapsamında görülmesi yerinde değildir.

Anayasa'nın 91. maddesinin birinci fıkrasında, Anayasanın ikinci kısmının birinci ve ikinci bölümlerinde yer alan temel haklar, kişi hakları ve ödevleri ile dördüncü bölümünde yer alan siyasî haklar ve ödevlerin kanun hükmünde kararnamelerle düzenlenemeyeceği belirtilmiştir. Anayasanın belirtilen bölümlerinde birçok temel hak ve özgürlük düzenlenmiş bulunmaktadır. Söz konusu temel hak ve özgürlüklerin kapsama alanları ve ilgili oldukları hususlar geniş bir biçimde yorumlandığında KHK'lerle yapılacak tüm düzenlemelerin bu hak ve özgürlüklerle bağlantılarının bulunduğu ileri sürülebilecektir. Böyle bir yorumdan hareket edilmesi halinde yasak alan kapsamı oldukça genişleyecek ve KHK ile düzenlenebilecek alan kalmayacaktır. Nitekim Anayasa Mahkemesinin, 6.1.1987 günlü, E:1986/15 ve K:1987/1 sayılı kararında, dolaylı biçimde kişi hak ve özgürlüklerini ilgilendirmeyecek bir düzenleme düşünmenin oldukça güç olduğu, bu nedenle de dolaylı bir ilginin varlığına dayanılarak sonuca gitmenin isabetli sayılamayacağı belirtilmiştir. Buna göre, yasak alanın kapsamının, temel hak ve özgürlüklerle doğrudan ilgili düzenlemeleri kapsayacak, dolaylı olarak ilgili düzenlemeleri ise kapsam dışında bırakacak şekilde belirlenmesi gerekir. Anayasa'nın 91'inci maddesi kapsamına giren alanlarda düzenleme yapılmış olmasından söz edilebilmesi için 91'inci maddede belirtilen hak ve alanlarla ilgili doğrudan bir düzenleme yapılmış olması gerekir.

Anayasa Mahkemesi de, 16.5.1989 günlü, E:1989/4 ve K:1989/24 sayılı kararında, 3.11.1988 günlü, 347 sayılı '233 Sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin Genel Müdür olarak atanabilmek için, 'yükseköğrenim görmüş olmak, dört yılı kamuda, altı yılı özel sektörde geçmek şartıyla en az on yıl hizmeti bulunmak, kamu hizmeti bulunmayanlarda ise özel sektörde asgari onbeş yıl çalışmış olmak, Genel müdürlük görevini yerine getirebilecek yetenek, bilgi ve tecrübeye sahip olmak" şartlarını getiren 1. maddesine yönelik iptal istemini Anayasa'nın 123. ve 128. maddelerinin, 91. maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinin çizdiği sınır dışında kaldığı gerekçesiyle reddetmiştir.

İptaline karar verilen kurallarda Yetki Kanunu kapsamında Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü bünyesinde ilk defa Basın ve Enformasyon Uzmanı ile Basın ve Enformasyon Uzman Yardımcısı kadroları oluşturulduğundan, zorunlu olarak bu kadrolara girişin koşulları da düzenlenmiştir. Bu nedenle anılan kuralların Anayasa'nın 91. maddesinde belirtilen yasak alana ilişkin düzenlemeler içerdiğinden söz etmek mümkün değildir.

Belirtilen nedenlerle, itiraz konusu kurallara yönelik iptal isteminin reddine karar verilmesi gerektiği düşüncesiyle kuralın iptaline yönelik çoğunluk görüşüne katılmadık.

Başkanvekili
Alparslan ALTAN

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

KARŞIOY GEREKÇESİ

22.8.2011 günlü, 651 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK)'nin Anayasa'nın bazı maddelerine aykırı bulunarak iptaline karar verilen kurallarının öncelikle idarenin KHK'ler konusundaki yetkisinin sınırlı olup, yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesiyle bağdaşmayacak biçimde geniş bir düzenleme yetkisi kullanamayacağına ilişkin 2011/113 esas sayılı karardaki karşıoy gerekçesi doğrultusunda farklı gerekçe ile iptaline karar verilmesi, iptal isteminin reddedildiği kuralların ise aynı gerekçeyle iptal edilmesi gerektiği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Üye
Fulya
KANTARCOĞLU

DEĞİŞİK GEREKÇE

6.4.2011 günlü, 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi 'Kamu kurum ve kuruluşlarında **istihdam edilen** memurlar, işçiler, sözleşmeli personel ile diğer kamu görevlilerinin çalışmalarında etkinliği arttırmak üzere, bunların atanma, nakil, görevlendirme, seçilme, terfi, yükselme, görevden alınma ve emekliye sevk edilme usul ve esaslarına' ilişkin konularda düzenlemelerde bulunmak üzere, Bakanlar Kurulu'na Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi verilmektedir. 651 sayılı KHK'nin iptali istenen 28. maddesi memuriyet statüsüne alınmaya ilişkin bir düzenleme niteliğindedir. Oysa, yukarıda ifade edildiği üzere, 6223 sayılı Yetki Kanunu'nun belirtilen hükmü salt 'istihdam edilen' kamu görevlileri bakımından bir düzenleme yapılabilmesi konusunda yetki vermektedir. Diğer bir deyişle, iptali istenen düzenleme Yetki Kanunu kapsamı dışında kalmakta ve bu mahiyeti itibarıyla de Anayasa'nın 91. maddesine aykırı düşmektedir.

Açıklanan nedenle, anılan maddenin iptaline bu gerekçeyle katılıyoruz.

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Burhan ÜSTÜN

KARŞIOY YAZISI

Kanun'un 8. maddesiyle değiştirilen 278 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci cümlesinde, Bilim Kurulunun altı üyesinin kamu kurum ve kuruluşlarında ve/veya özel sektörde en az on yıl deneyim kazanmış kişiler arasından belirleneceği öngörülmüştür. İptal istemi "*ve/veya özel sektörde*" ibaresine ilişkindir.

Kuralla, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunun (TÜBİTAK) en üst karar organı olan Bilim Kuruluna özel sektörden üye alınması öngörülmektedir.

Anayasa'nın 128. maddesinde devletin, kamu iktisadi teşekkülleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görüleceği, bunların niteliklerinin, atanmalarının, görev ve yetkilerinin, hakları ve yükümlülüklerinin, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işlerinin kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Anayasa'nın 7. maddesine göre yasama yetkisi TBMM'ne ait olup bu yetki devredilemez.

Anayasa Mahkemesinin müstakar içtihatlarında, bir konunun kanunla düzenlenmesinin ne anlama geldiği belirtilmiştir. Buna göre kanunla düzenleme, o konunun sadece kanun metninde yer alması anlamına gelmeyip, konunun genel ilkelerinin ve çerçevesinin yasa koyucu tarafından belirlenmesi, sınırları belirlenmemiş geniş bir alanın idarenin takdirine bırakılmaması gerekir. İptali istenen kural, sadece özel sektörde belli bir süre çalışmanın yanı sıra, 'mesleğinde temayüz etmek' ve 'üstün nitelikli hizmetleriyle tanınmak' gibi iki ölçüt daha getirmiş ise de bu ölçütler idareye (Bakanın teklifi üzerine Başbakana) sınırları iyi belirlenmemiş çok geniş bir takdir alanı bıraktığından Anayasa'nın öngördüğü anlamda yasa ile düzenleme sayılamaz.

Kural bu nedenle Anayasa'nın 7. ve 128. maddelerine aykırıdır.

Üye
Osman Alifeyyaz
PAKSÜT